

Припрема за час

Разред: III разред разред средње школе

Напомена:

Реализација активности захтева два часа (90 минута).

У ситуацији када радите са групом у којој је већи број ученика од понуђеног броја картица са улогама можете дуплирати улоге (2 ученика имају исту картицу). Оваква ситуација има своју добру страну, може да покаже колико лични ставови, предрасуде, стереотипи, уверења утичу на виђење другог.

Редни број _____	Школа _____	Разред и одељење _____	Датум _____
Наставна тема	Праведно друштво и борба против дискриминације		
Наставна јединица	Ја и они други		
Тип часа	обрада		
Образовни исходи	Након часа ученик ће : - освестити сопствене ставове о другима, другачијима и препознати механизме стварања таквих ставова, уверења; - идентификује појединце, групе према којима је видљив највиши степен неприхватања, дискриминације у друштву и препознати могуће последице; -препознати простор за своје деловање		
Облици рада	индивидуални, фронтални		
Методе рада	вербална, игровна активност		
Потребна средства и материјали	- картице са описом улога (прилог 1) - листа питања (прилог 2) - флип чарт папир , фломастери- нацртана мета за евалуацију часа За ову активност је неопходно пре часа организовати простор у учионици тако да сви ученици могу да стану тако да формирају линију и да се тако крећу у просторутоком активности. Активност се може реализовати у ходнику, великој сали или напољу).		

	<p>За реализацију активности користити материјал из приручника „Приручник занаставнике грађанског васпитања у гимназији ” https://zuov.gov.rs/wp-content/uploads/2020/12/gradjansko-srednja-skola.pdf</p> <p>страница 81-112.</p>
<p>Уводни део часа</p>	<p>Наставник најављује тему часа и објашњава циљ часа. Циљ часа је да ученици, кроз улоге које су добили, имају прилику да искусе како је то бити тај неко у друштву у коме живе. Да препознају однос друштва према различитим појединцима, група, али и властити однос према другима, другачијима. Препознају да ли је и колико присутан утицај сукоба, ратова из прошлости у грађењу односа према другима.</p> <p>Пре почетка активности важно је да наставник упозна ученике са током и правилима планиране активности уколико се ученици нису раније сретли са техником „барометар ставова”.</p>
<p>Главни део часа</p>	<p>Наставник даје инструкцију да се ученици поредају, један поред другог, у правој линији.</p> <p>Сваки ученик извлачи једну картицу (прилог 1) на којој је дат кратак опис једне особе.</p> <p>Наставник наглашава да ученици не показују своју картицу другим ученицима, не откривају лик који су добили.</p> <p>Наставник даје инструкцију да ученици покушају да се „уживе” у улогу свог лика. Да би им у томе помогао, даје смернице ученицима да осмисле свој лик одговарајући у себи на следећа питања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Како је било твоје детињство? - С ким живиш? Какви су односи у твојој породици? - Чиме се баве твоји родитељи? Како је материјално стање твоје породице? - Какав је сада твој свакодневни живот? Где излазиш и са ким се дружиш? - Шта радиш у слободно време? - О чему машташ? Шта би желео/ла да оствариш? - Чега се плашиш? <p>Наставник даје ученицима инструкцију да када прочита тврдњу, ученици направе један корак напред уколико се та тврдња односи на лик у чијој се улози налазе, а остану на месту уколико се та тврдња не односи на њихов лик.</p> <p>Наставник чита тврдње (прилог 2), једну по једну, а ученици се из угла свог лика померају у простору.</p>

Потребно је правити паузу између сваке две тврдње, како би ученици имали довољно времена да размисле да ли да направе корак напред или остану у месту, али и да погледају око себе како би проценили свој положај у односу на остале.

Када прочита све тврдње, наставник позива ученике да погледају своје коначне позиције у односу на позиције других и да „изађу“ из улога које су добили пре него што започне дискусија у великој групи.

Ученици стоје на позицијама које су заузели током претходне активности . Наставник започиње разговор, постављајући следећа питања:

- Како су се осећали у току активности и зашто?
- Да ли су у току активности обраћали пажњу на остале?
- Да ли су размишљали ко су особе које су испред или иза њих?
- Да ли им је било лако или тешко да играју улогу коју су добили?
- На основу чега су замислили лик особе у чијој улози су били?
- Да ли је ова вежба на неки начин „огледало“ нашег друштва? Како?
- Какви се кораци могу предузети да би се указало на неравноправност, у нашем друштву?

Ученици затим треба да прочитају своје улоге. Препорука је да се крене од оних ученика који су направили највише корака, потом оних који су направили најмање, а да на крају своје улоге прочитају они који су у средини.

Након тога, наставник поставља питања:

- на основу чега су изградили свој лик
- да ли постоји тврдња/е на коју нису искорачили и које су то тврдње.

Затим се започиње разговор о томе

- да ли постоје неке ствари (мисли се на садржај тврдњи) које поједини млади људи, описани у улогама, никада неће моћи да остваре и зашто;
- које су последице такве ситуације;
- да ли у својој средини имају, познају, примећују младе људе у сличним животним ситуацијама.

Током вођене дискусије треба отворати тему односа стереотипа, предрасуда и дискриминације. На који начин су формиран ставови, уверења о другима (утицај медија, појединаца- ко су ти појединци...), да ли су и колико последица ратова, сукоба који су били у прошлости, тренутних друштвених догађања.

	<p>На крају дискусије подстакнути ученике да препознају појединце, групе према којима постоји највише нетрпељивости, неприхватања. Такође, да размисле и наведу какве су последице такве ситуације.</p> <p>Наставник, током вођене дискусије, треба да подстиче ученике да промишљају на који начин/е се могу превазићи идентификоване ситуације, ко је одговоран. Шта ученици као појединци, група могу да ураде по том питању?</p>
Завршни део часа	<p>Наставник сумира активности које су реализоване са освртом на постављени циљ, исходе.</p> <p>Евалуација часа- давање повратне информације, коришћењем мете.(прилог 3)</p>
Евалуација часа	<p>Користи се МЕТА (прилог 3) која има четири категорије. Сваки ученик, приђе мети која је окачена на зиду и својим симболом означи степен (скала: 1-најмање, 5-највише), остварености сваке категорије евалуације.</p>

Прилог 1

КАРТИЦЕ СА УЛОГАМА

<p>Ти си ученица 2. разреда средње школе. Представљаш одељење у Ученичком парламенту школе.</p>	<p>Ти си Ром. Имаш 15 година. Имаш два брата и сестру.</p>
<p>Имаш 17 година. Идеш у средњу школу. Бавиш се кошарком. Ради трансфера, преласка у клуб преселила си се из Црне Горе у Србију.</p>	<p>Ти си 17-годишњак. Мигрант, пореклом из Ирана.</p>

<p>Ти си 18-годишњакиња. Имаш свој бенд у коме свираш бубњеве.</p>	<p>Ти си ученик 1.разреда средње школе. Рус си, са породицом си се пре две године доселио у Србију.</p>
<p>Ученица си 1.разреда средње школе. За кретање користиш колица.</p>	<p>Ти си 18-годишњак. Особа си са аутизмом.</p>
<p>Ти си ученица 1.разреда средње школе. Муслиманка си. Носиш хиџаб (марама преко косе).</p>	<p>Ти си 15-годишњак. Играш фудбал у локалном тиму. Желиш да пређеш у већи тим.</p>
<p>Ти си ученица 2.разреда средње школе. Из мешовитог си брака- отац Кинез, мајка Српкиња.</p>	<p>Ти си 14-годишњак. Са породицом си се, ове године, вратио из Аустралије у Србију.</p>
<p>Ти си средњошколка. Твоји родитељи су пореклом из Хрватске. Током ратова 90-тих дошли су у Србију.</p>	<p>Ученик си 3.разреда средње школе. Црташ манге. Обожаваш Јапан и јапанску културу. Учиш јапански језик. Геј си.</p>
<p>Ти си ученица 2.разред средње школе. Пре две године, због посла родитеља, преселила си се из Македоније у Србију.</p>	<p>Средњошколац си. Школујеш се за пекара. Пореклом си Горанац. Твоја породица се традиционално бави пекарством, има пекару.</p>

Прилог 2

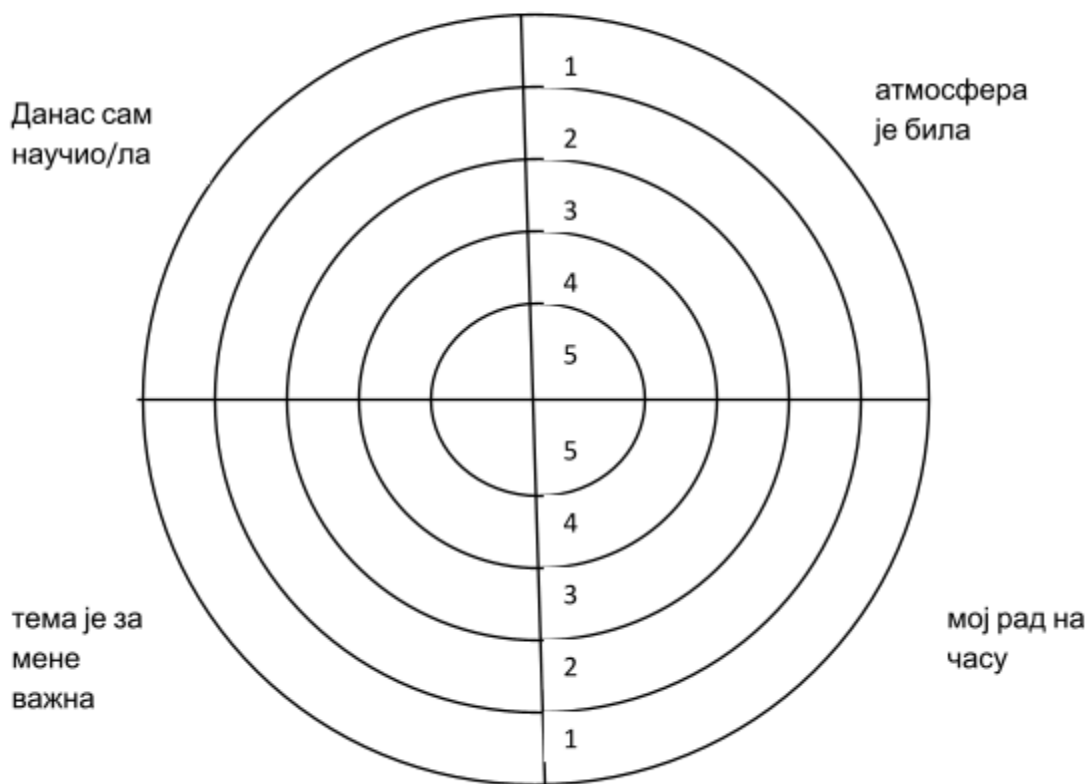
ТВРДЊЕ

- Осећаш да се твој језик, вера, и култура поштују у друштву у коме живиш.
- Ниси никада доживео/ла да те неко доведе у непријатну ситуацију због твог порекла или имовинског стања.

- Можеш слободно да искажеш став, мишљење о разним темама.
- Имаш доживљај да се твоје способности цене и поштују у средини у којој живиш.
- У твојој породици влада хармонија.
- Увек се можеш ослонити на своје родитеље.
- Имаш коме да се обратиш за савет и помоћ, ако ти треба.
- Друге особе се консултују с тобом о различитим питањима.
- Не плашиш се да те полиција заустави.
- Ниси никада осећао/ла дискриминацију због свог порекла.
- Имаш занимљив живот и позитиван однос према будућности.
- Имаш своје друштво у коме си радо виђен/а.
- Добро си прихваћен/а међу вршњацима у школи.
- Можеш да се заљубиш у кога желиш.
- Можеш да студираш и да одабереш професију по сопственом избору.
- Можеш да се крећеш без страха за своју безбедност.

Прилог 3

МЕТА

Припрема за час грађанског васпитања настала је у оквиру пројекта „Суочавање са прошлошћу – нове генерације, нове перспективе“ који Грађанске иницијативе спроводе у оквиру пројекта “Подршка Европске уније изградњи поверења на Западном Балкану” који финансира ЕУ и спроводи УНДП, а спроводи се у Босни и Херцеговини (БиХ), Косову*, Црној Гори, Северној Македонији и Србији.